

RAJAVYÖHYKKEESTÄ JA RAJAVYÖHYKKEEN TAKARAJASTA ANNETUN VALTIO- NEUVOSTON ASETUKSEN MUUTTAMINEN

Johdanto

Rajavartiolain (578/2005) 49 §:n 1 momentin mukaan rajavyyhyke voidaan perustaa ulkorajalle, jos se on välttämätöntä rajajärjestyksen valvomiseksi ja rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi. Rajavyöhyke voi ulottua maalla enintään kolmen ja merellä enintään neljän kilometrin etäisyydelle Suomea sitovissa kansainvälisissä sopimuksissa tarkoitusta Suomen valtakunnanrajasta (*rajaviiva*). Pykälän 2 momentin mukaan rajavyyhykkeen perustamisesta, leveydestä ja sijainnista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Rajavyöhykettä ei saa määrätä leveämmäksi kuin mitä rajavalvonnan suorittaminen välttämättä edellyttää.

Rajavyöhykkeestä ja rajavyyhykkeen takarajasta annetun valtioneuvoston asetuksen (653/2005) 3 §:ssä säädetään siitä, miten rajavyyhykkeen kulku on merkittävä maastossa ja vesialueilla. Asetuksen 4 §:n mukaan rajavyyhykkeen takaraja kulkee asetuksessa mainittujen kiintopisteiden kautta siten kuin se on maastoon merkitty. Takarajan kulkua kuvaamaan käytetyt järvet, joet, purot, tiet, polut ja muut kulkureitit eivät kuulu rajavyyhykkeeseen, ellei asetuksessa niin erikseen säädetä.

Asetuksen 5 § mahdollistaa rajavyyhykkeen merkitsemisen vähäiset muutokset rajavartiolaitoksen asianomaisen hallintoyksikön komentajan päätöksellä. Muutokset ovat mahdollisia, jos kiinteistön käyttötarkoitus tai muu syy huomattavasti vaikeuttaa rajavyyhykkeen riittävää merkitsemistä maastoon asetuksessa lueteltujen kiintopisteiden ja maastokohtien mukaisesti. Edellytyksenä on, ettei rajavyyhyke tällaisen takarajan merkitsemisen johdosta laajene.

Olosuhteet raja-alueella ovat muuttuneet muun muassa metsäautotieverkon laajentuessa. Lisäksi rajavartiostot ovat tehneet tietyillä alueilla päätöksiä rajavyyhykkeen takarajan poikkeavasta merkinnästä mainitun 5 §:n nojalla. Rajavyöhykkeen takarajan kulkua on tarpeen tarkistaa ja rajavyyhykettä kaventaa niillä alueilla, joilla se on rajajärjestyksen ja rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi mahdollista.

Rajajärjestyksen ja rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi ehdotetaan rajavyyhykkeen leventämistä eräiden raja-asemien läheisyydessä. Lisäksi rajavyyhyke levenisi jossain määrin merkintöjen havaitsemisen ja ylläpidon helpottamiseksi, millä on merkitystä rajavalvonnan tehostamiselle.

Muutosehdotusten perustelut

Ehdotetut muutokset koskevat asetuksen 6 §:ää, jossa ilmaistaan rajavyyhykkeen takarajan kulku karttapisteiden ja maastokohtien kautta. Lisäksi 5 §:ään tehtäisiin kielellisiä korjauksia.

Pykälässä käytetty käsite hallintoyksikön komentaja muutettaisiin vastaamaan rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain (577/2005) 3 §:n 2 momentin mukaista käsitettä hallintoyksikön päällikkö. Lisäksi pykälän kieliasua korjattaisiin.

6 §

7. Imatran kaupunki

Rajavyöhykkeen takarajan kulkua tarkistettaisiin poistamalla Lappeenrannan kaupungin ja Imatran kaupungin rajalla Holmanjoen karttapiste sekä Mustalammen karttapiste. Vyöhykkeen takarajan merkintä siirrettäisiin molemmissa tapauksissa parempaan maastonkohtaan merkintöjen ylläpidon ja operatiivisen valvonnan tehostamiseksi sekä helpottamaan ihmisten liikkumista.

9. Rautjärven kunta

Rajavyöhykkeen takarajan kulkua tarkistettaisiin poistamalla Oritlammen etelärannan karttapiste. Vyöhykkeen takarajan merkintä siirrettäisiin helpottamaan paikallisten liikkumista.

12. Tohmajärven kunta

Rajavyöhykkeen takarajan kulkua tarkistettaisiin Värtsilässä Kivisuon ja Räykynvaaran välisellä alueella. Muutos selkeyttäisi rajavyöhykkeen takarajan kulkua ja sen merkintää siirtämällä takarajan pois viljelykäytössä olevalta pellolta. Rajavyöhyke levenisi Kumpulantien ja Värtsiläntien risteyksen eteläpuolella noin 40 metriä sisämaan suuntaan Kumpulantien itälaitaan, niin että tie jää rajavyöhykkeen ulkopuolelle.

13. Joensuun kaupunki

Rajavyöhykkeen takarajan kulkua tarkistettaisiin Tsiikon alueella siirtämällä takaraja kulkemaan sähkölinjalle ja tieuran varteen. Siirto kaventaisi rajavyöhykettä. Siirto olisi perusteltua rajavyöhykkeen valvonnan helpottamiseksi sekä rajavyöhykkeen takarajan merkintöjen huollettavuuden ja merkintöjen näkyvyyden parantamiseksi.

14. Ilomantsin kunta

Rajavyöhykkeen takarajan kulkua tarkistettaisiin Hanhisuon ja Möhkön – Koitajoen alueella. Hanhisuon alueella takaraja siirrettäisiin avoimempaan maastoon ja Möhkön – Koitajoen alueella tienvarteen ja ojalinjalle. Siirto kaventaisi rajavyöhykettä. Siirto olisi perusteltua rajavyöhykkeen valvonnan helpottamiseksi sekä rajavyöhykkeen takarajan merkintöjen huollettavuuden ja merkintöjen näkyvyyden parantamiseksi.

Tämän ohella rajavyöhykkeen takarajan kulkua tarkistettaisiin poistamalla Syrjänvaaran karttapiste, niin että Syrjänvaara jäisi rajavyöhykkeen ulkopuolelle. Lisäksi Lahnajärvi, Virmajärvi ja Haapovaaraan johtava tie sisällytettäisiin rajavyöhykkeeseen. Tällä hetkellä rajavyöhyke kulkee Lahnajärven keskeltä jättäen noin puolet järvestä rajavyöhykkeen sisälle ja puolet sen ulkopuolella. Virmajärvi sijaitsee puolestaan kokonaisuudessaan rajavyöhykkeen sisäpuolella. Haapovaaraan johtavasta tiestä osa on rajavyöhykkeen sisäpuolella, ja kyseinen tie johtaa suoraan valtakunnan rajalle.

Lisäksi säännöstä päivitetäisiin korvaamalla karttasana Syrjänvaaralle johtava tie sen virallisella nimellä Vanha Korpiseläntie ja karttasana Mutalahden vanhalle vartioasemalle johtava tie sen virallisella nimellä Rajavartiostontie. Myös Rajavartiostontie sisällytettäisiin rajavyöhykkeeseen, koska osa tiestä on rajavyöhykkeen sisäpuolella ja osa sen ulkopuolella.

16. Kuhmon kaupunki

Rajavyöhykettä kavennettaisiin Jonkerissa muuttamalla rajavyöhykkeen takarajan kulkua Jokivaaran ja Mäntyvaaran välisellä alueella. Rajavyöhykkeen takaraja siirtyisi kulkemaan lähes kokonaisuudessaan metsäautotien reunaa pitkin.

Rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi rajavyöhykettä levennettäisiin muuttamalla rajavyöhykkeen takarajan kulkua Vartiuksen tulli- ja rajavartioaseman kohdalla. Kostamustien piste siirrettäisiin 1 200 metriin valtakunnan rajasta nykyisen 840 metrin sijasta. Rajavyöhyke kulkisi rajavartioaseman itäpuolella aidatun alueen reunassa. Rajavyöhykkeen leventäminen ei vaikuta rajanylitysliikenteen järjestelyihin eikä muuhun liikkumiseen alueella. Rajanylityspaikalle menevä moottorikelkkaura säilyisi rajavyöhykkeen ulkopuolella.

19. Sallan kunta

Rajavyöhykkeen takarajan kulkua tarkistettaisiin Juholammen ja Tuntsajoen välisellä alueella. Muutokset helpottaisivat rajavyöhykkeen takarajan merkitsemistä maastoon ja merkintöjen ylläpitoa sekä parantaisivat merkintöjen havaittavuutta. Lisäksi muutoksella mahdollistettaisiin ihmisten liikkuminen muutettavilla alueilla.

Rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi rajavyöhykettä levennettäisiin jossain määrin Juholanlammella, Kirakkaovantiellä, Suuriselällä ja Koivuseläntiellä. Tämä on perusteltua rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi, sillä takaraja siirrettäisiin kulku-uran varteen, mikä helpottaa rajavyöhykkeen takarajan merkitsemistä ja ylläpitoa sekä edesauttaa rajavyöhykkeen havaitsemista. Rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi rajavyöhykettä levennettäisiin myös Sallan tulli- ja raja-aseman eteläpuolella vähäisessä määrin, niin että rajavyöhykkeen takaraja kiertäisi Sallan tulli- ja raja-aseman ja valtakunnan rajalle johtavan tien, jolloin rajanylittäjät eivät kulje rajavyöhykkeellä ilman rajavyöhykelupaa.

21. Sodankylän kunta

Rajavyöhykettä tarkistettaisiin Purnuojan ja Luttojoen välisellä alueella. Anterinjoella takarajan kulku ei muuttuisi. Joosepinvuopajalla rajavyöhykettä kavennettaisiin. Muutokset helpottaisivat rajavyöhykkeen takarajan merkitsemistä maastoon ja merkintöjen ylläpitoa sekä parantaisivat merkintöjen havaittavuutta. Lisäksi muutoksella mahdollistettaisiin ihmisten liikkuminen muutettavilla alueilla.

22. Inarin kunta

Rajavyöhykettä tarkistettaisiin Luttojoen ja Ristijärven välisellä alueella. Raja-Joosepin tulli- ja raja-aseman eteläpuolella rajavyöhyke levenisi uuden tulli- ja raja-aseman rakennushankkeen vuoksi. Useissa kohdin rajavyöhykkeen takaraja siirrettäisiin kulkuurien varteen, mikä helpottaisi rajavyöhykkeen takarajan merkitsemistä maastoon ja merkintöjen ylläpitoa sekä parantaisi merkintöjen havaittavuutta. Lisäksi Kippisjärven ja Purnujärven välisellä alueella rajavyöhykettä kavennettaisiin niin, että useiden järvien käyttö mahdollistuisi ilman rajavyöhykelupaa, mikä helpottaisi ihmisten liikkumista alueella.

Esityksen vaikutukset

Ehdotetuilla muutoksilla kavennettaisiin rajavyöhykettä useilla alueilla. Muutosten tarkoituksena on helpottaa ihmisten liikkumista raja-alueilla ja Rajavartiolaitoksen hallinnollista työtä. Rajavyöhykkeen takarajan muutosehdotuksilla ei olisi merkittävää vaikutusta rajaturvallisuuden ylläpidolle. Myös rajavyöhykkeen takarajan merkintöjen kunnossapito olisi monin paikoin vaivattomampaa.

Rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi rajavyöhyke levenisi jossain määrin eräiden rajavartiomasemien alueiden kohdalla. Eräillä muilla alueilla rajavyöhykkeen takarajan merkintöjen havaittavuuden ja ylläpitämisen helpottamiseksi, millä on merkitystä muun muassa tahattomien rajavyöhykerikkomusten estämiseksi.

Asian valmistelu

Muutosehdotukset perustuvat Rajavartiolaitoksen hallintoyksiköiden esityksiin. Hallintoyksiköitä pyydettiin kuulemaan niitä maanomistajia, joiden alueita ehdotetut muutokset koskevat. Asetusluonnoksesta on pyydetty lausunnot lisäksi asianomaisilta kunnilta ja maakuntaliitoilta sekä Suomen Kuntaliitolta.

Lausunnoissa -----

Voimaantulo

Asetus ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2022. Rajavartiolaitoksen hallintoyksiköiden tulisi merkitä maastoon rajavyöhykkeen uuden takarajan kulku 31 päivään maaliskuuta 2023 mennessä.